

Nikolaj Vasiljevič Gogol - Revizor

Literární dílo

- **Téma knihy**
  - Korupce a hamižnost lidí
- **Dílčí motivy**
  - Úplatkářství, Rusko v 2. pol. 19. stol., devastace charakteru
- **Postavy**
  - **Chlestakov**
    - Bezvýznamný úředník
  - **Osyp**
    - Sluha Chlestakova
    - Nechová moc úcty k Chlestakovovi
  - **Anton Antonovič**
    - Starosta
    - Šikanuje obyvatele
  - **Soudce**
    - Bere úplatky, ale ne finančně
  - **Školní inspektor**
  - **Pošt mistr**
  - **Statkáři**
- **Časoprostor**
  - Vše se odehraje během 24 hodin
  - malé městečko v Rusku v 2. pol 19. století
- **Děj:**

I. Bezvýznamný úředník Chlestakov přijel do města se svým sluhou již před 14 dny. Ubytoval se v hostinci a všechny své peníze prohrál v kartách. Přeje mu štěstí, městský hejtman právě dostal dopis od přítele z Petrohradu, že městečko navštíví nebo už navštívil revizor. Díky poštmistrovi se to všichni brzy dozví. Protože lidé nemají čisté svědomí, neboť berou úplatky, kradou a všude je nepořádek, revizora se bojí. Dva statkáři považují za revizora Chlestakova a rychle tu novinu rozšíří po městě. Aby revize dobře dopadla, snaží se představitelé města Chlestakova podplatit.

II. Chlestakov dlouho neví, proč se najednou setkává všude s takovou pozorností a úctou. Když to pochopí, začne využívat hlouposti místních. Protože nemá žádné peníze, rád přistoupí na jejich hru. Hejtman ho ubytuje ve svém domě, tváří se, že nic nevidí, když mu svádí manželku, a nakonec mu nabídne i ruku své dcery. Ostatní mu poskytují „půjčky“ a všichni mu přinášejí různé dary. Chlestakov se vychloubá, jak je bohatý, kde všude byl a jaké má známosti.

III. Chlestakov navštíví ústavy a hejtmanův dům. Hejtmanova dcera a manželka se nemohou dočkat a snaží se vystupovat co nejlépe. Vychvalují Chlestakova a on se naparuje, že je spisovatel.

IV. Chlestakov se vžívá do role revizora a skoro si myslí, že jím je. Kdyby se jeho sluhovi Osipovi nepovedlo včas svému pánovi vysvětlit, že takový podvod se dlouho neudrží v tajnosti, nedošlo by mu to a dočkal by se odhalení a vyhnali by ho jako psa. Proto namluvil hostitelům, že odjíždí za svým bohatým strýcem pro svolení k sňatku, a včas zmizí. Před svým odjezdem napsal

dopis příteli, ve kterém mu vyprávěl komedii, kterou s úředníky městečka sehrál.

V. Dopis otevře poštovní, vše zjistí a hned běží k hejtmanovi. Hejtman a všichni ostatní strašně zuří, když vtom přichází městský strážník a oznamuje, že přijel skutečný revizor.

Kompoziční výstavba

- **Literární druh a žánr**
  - drama, satirická komedie
- **Vypravěč a forma**
  - ep-forma
  - próza
- **Jazykové prostředky**
  - Spisovný jazyk, hovorové výrazy, archaismy
- **Kompozice**
  - chronologická
  - 5 dějství

Kontext autorovy tvorby a literární/obecně kulturní kontext

- **Doba a směr**
  - 19. století
  - Realismus – zachycuje reálnou stránku života
- **Život autora**
  - Dlouhou dobu pracoval jako úředník
  - Psal romány, povídky a satirické komedie
  - Kamarád s Puškinem
- **Další díla autora**
  - Mrtvé duše
  - Hráči
  - Ženitba
- **Současníci**
  - **Francie** – Zola, Popasanunt
  - **Rusko** – Dostojevskij
  - **České** – Borovský, Němcová